

III. NAGRADA

AUTOR: Erik Matejak

NASLOV KRATKE PRIČE: Tišina

Strah me je tišine. Mučno je kada sve šuti i kada ne osjećaš onaj proplamsaj vjetra na svom licu, kada ne možeš dokučiti veličinu sunca što udara o tvoju glavu, kada ne možeš voljenoj osobi reći da je voliš. Samo pusta šutnja, muk, grobna tišina. Zato se i bojim umrijeti, a vjerojatno hoću, ne znam? Bojim se kako će to izgledati kada moje tijelo napusti duh te sve njegove funkcije: disanje, lučenje znoja, vid i sluh, otkucaji srca prestanu. Bit će samo tišina i ja ću pasti u hladnu utrobu zemlje. S obzirom na to kako postupaju s nama vjerojatno ću i zavoljeti smrt. Evo me već treći dan ovdje. Da ovdje, jer ne znam točno gdje sam, ali pretpostavljam da nisam u raju. Prije nego što sam završio ovdje, dobrovoljno sam se prijavio u obranu grada Vukovara. Nakon pet tjedana mučne, blokovske borbe, u kojoj nismo željeli dati ni pedalj zemlje neprijatelju, ranjen sam, prostrijeljen u potkoljenu i desno rame. Odmah sam bio prebačen u opću vukovarsku bolnicu. Tamo sam ležao nekih tjedan dana, kada su došli oni. Neprijatelj ulazi u bolnicu, zadnji hram u kojem se mole sve žrtve rata, zadnja nada da još nije sve izgubljeno, jedina sigurnost da me neprijatelj neće povrijediti oskvrnjena je njihovom nogom, njihovim riječima, njezin zrak je okužen i da, netko je pustio smrt s lanca kao izgladnjela vuka na netom rođeno janje. Dio bolničkog osoblja, kao i dio pacijenata (u tom dijelu bio sam i ja), je izvedeno iz bolnice. Stavljen nam je povez, crni povez na oči i svi smo nekako naslutili da bi to moglo biti to, ali ipak se nadaš da nije. Potom su nam svezali ruke. Stisnuli su mi povez od grubih vlakna snažno oko zapešća te se on usjekao u moju kožu. Moje lice počelo se grčiti, srce je lupalo u mojim prsima i znoj me oblio kao hladan tuš. Bilo me je strah. Žene su plakale, muškarci su šutjeli, starci kao da su se pomirili, a ja, ja sam se jako bojao. I što ti je život? Bilo je pitanje koje se konstantno javljalo u meni Kada se rađaš stvarajući muke svojoj majci i ona te rodi u jednoj od bolničkih rađaona. Dok te rađa, osjeća u sebi strah prema tebi, želi s tim što prije završiti, nada se da ćete oboje preživjeti, a onda, kada budeš donesen, ona te prima na svoja prsa, smije ti se, plače od sreće, miluje te, ipak se za nešto vrijedilo mučiti. Zatim odrastaš pod budnim okom svojih roditelja; koliko je samo bilo neprospavanih noći zbog tebe, koliko je samo vremena koje si im oduzeo kako bi došli na tvoje vrtičke priredbe, otišli s tobom liječniku, upisali te u osnovnu školu ili kako bi te poučili praktičnim vještinama za život? Koliko je samo vremena utrošeno u tebe, u mene, u nas? Tako sam si prisposobio i svoju voljenu državu Hrvatsku. Ideal od kojeg nisam želio odustati, želio sam za nju i umrijeti, ali sada se bojim, ponovno razmišljam o svemu. Znam da nisam pogriješio, ali me i dalje strah. Pa ja još nisam živio, ja još nisam disao punim plućima, tek su mi dvadeset i dvije godine i zašto, zašto se moram suočiti s koscem? Kamion je drndao, ljuljao nas, snažan zvuk motora parao nam je uši. Išli smo makadamom, pretpostavljam, a i u zraku se osjetio vonj životinjske balege. Nismo se vozili dugo, nekih pola sata. U jednom trenutku smo i stali, nešto se tada dogodilo. Nastala je sveopća graja, jedan od njih dreknuo je: „Stani, mater ti ustašku!“ Tada sam pomislio u sebi, o Bože, zašto sam ga morao prepoznati, pa to je Pero Živković, susjed moje bake, moj prijatelj iz djetinjstva. Sjećam se kako smo se često igrali u dvorištu moje bake, bili smo nerazdvojni. Nakon srednje on je odselio s roditeljima u neko selo u Vojvodini, i tad smo se znali čuti preko telefona. Sad je bio ovdje, nema zabune, samo on ima takav hrapav i teško probavljiv glas. Mlada liječnica pokraj mene drhtala je. Uhvatio sam je za svezane ruke i pokušao umiriti, govorio sam da će sve biti u redu, da su i oni ljudi, da smo u suvremenom dobu i da nas neće ubiti zato što nas štiti neka tamo konvencija, zato što smo mi ljudi evoluirali do sadašnjeg stadija i da smo nešto naučili iz prijašnjih ratova... Ali ništa, ona je

i dalje drhtala. Sve sam joj to šaptao na uho ne bojeći se ni neprijatelja među nama, ali vani se čuo rafal. Netko je bio ubijen. Šuteći smo nastavili dalje, drhtali smo. Kad smo stigli izveli su nas te nas postrojili, potom se čulo otvaranje vrata. Bila su teška, masivna, škripljuća, stočna vrata. Odveli su nas unutar neke hladne i zaudarajuće prostorije, po podu je bila slama. Rekli su nam da sjednemo na pod te da se ne mičemo. Tada sam mislio na mamu i na njezin izraz lica kada sazna da sam mrtav. Ja ju više neću vidjeti, barem ne na ovome svijetu. Nadam se da joj se srce neće rasparati, a tata, nadam se da će stoički podnijeti, ne znam. I moja Ivana, moja slatka Ivana, ti ćeš morati dalje, morat ćeš nastaviti bez mene. Još si mlada i ja sam bio samo jedna tvoja zaljubljenost i ništa više. Osnuj obitelj, živi skladno sa svojim mužem, ponekad me se i sjeti u lijepo mojoj zemlji Hrvatskoj. Dok sam snatrio o tome, vani je pijana i zaglušljiva vika prestala, izgleda da je stigla visoka ličnost. Vrata su se otvorila i ja sam samo na tren osjetio vjetar na svojoj koži. Visoka ličnost, kako sam je sam nazvao, došla je i rekla da dvadeset ljudi treba izvesti iz prostorije i transportirati malo dalje, a da se za ostale adekvatno pobrinu. Mene nisu izveli, nego su se adekvatno pobrinuli. Cijelu noć nisam oka sklopio. Krvario sam te gotova da više nisam ni osjećao bol. Gladan i žedan dočekao sam slijedeći dan, barem mi osjećaj za vrijeme nisu oduzeli. Jutro je počelo tjelovježbom neprijatelja te se on razmahao svojim batinama. Neki im nisu željeli pružiti satisfakciju otkrivajući svoju bol, drugi su samo u poluglasu ispuštali neke čudne, neljudske zvukove, a treći to nisu ni mogli, oni samo što nisu umrli. Ja sam pripadao u ovu drugu skupinu. Razmišljao sam o osveti, o Bogu koji ovo sve dopušta, o zvjezdanom nebu nad nama i moralnom zakonu u nama... Ali ja sam za ljubav rođen, ne za mržnju, ja sam bolji od njih. Onesvijestio sam se. Znam da sam prije gubitka svijesti osjetio tup udarac u potiljak. Ne znam koliko dugo sam bio u nesvijestici. Probudivši se čuo sam tišinu. Strah me je. Mučno je kada sve šuti i kada ne osjećaš onaj proplamsaj vjetra na svom licu, kada ne možeš dokučiti veličinu sunca što udara o tvoju glavu, kada ne možeš voljenoj osobi reći da je voliš. Samo pusta šutnja, muk, grobna tišina. Zato se i bojim umrijeti, a vjerojatno hoću, ne znam? Otvaraju se ona stara, škripljuća, stočna vrata su se otvorila. Glas visoke ličnosti zborio je ovako: „Slušaj, bre Pero, vamo kad ti kažem! Treba da stigne nova pošiljka i ima de se ove tu ustaše što prereše, inače će da nastane opšti kaos i prenapučenost. Jesi razumeo?“ „Jesam, vojvodo!“ Uzvratio je Pero. Jedva hodajući uspeo sam se na kamion. Znači to je to. Nećemo se zavaravati. Ja ću umrijeti, a zaista to ne želim, nadam se da me za to neće nitko osuditi, možda i nitko nikada neće znati. Motori su se ugasili, nismo dugo putovali. Hodao sam par metara i zatim mi je skinut povez, crni povez, koji su mi stavili prije zadnjeg putovanja. Ispred mene stvorila se slika Pere. Vjerojatno me sada ne prepoznaje zbog modrica na mojem licu. U hangaru se pretvarao kao da ne zna tko sam, kao da nikada nismo odrastali zajedno. Osvrnuvši se oko sebe, prepoznao sam Ovčaru i groblje životinja bilo je odmah iza mene. Takav je vio moj usud, znači i ja ću završiti kao i jedna od njih i ja sam jednako vrijedan kao i one, a možda i manje. Gledao sam ga ravno u oči. Pero je uperio svoju dugu smrtnu cijev u mene i zapucao. Prije nego što sam pao, u Perinim očima nisam vidio ni trunku kajanja i žaljenja, bile su hladne, neljudske, njega je bio obuzeo sam Mefisto. Zemlja je bila hladna, sve je mirisalo na krv i na jučerašnju kišu.